

Окрім цього, вирізняються внутрішня та зовнішня форми існування цілісності. Зовнішня форма цілісності опосередковується цілісністю суспільства, соціальних відносин. Останні через цінності та ціннісні орієнтації соціуму здійснюють вплив на становлення цілісності особистості. Вагомими механізмами розвитку внутрішньої цілісності особистості є мотиви та цілісність власне процесу мотивації. Мотив і мотивація випливають із природи потреб та інтересів особистості.

ПОШУК НАУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ СТУДЕНТАМИ-ПРИРОДНИЧНИКАМИ

Гімос О.П.

Актуальність теми та постановка проблеми в загальному вигляді. На сьогоднішні вищі навчальні заклади загалом та університетські бібліотеки зокрема несуть функцію здійснення різнобічного розвитку особистості на основі формування навичок, а також допомоги у розвитку вмінь практичного та творчого застосування здобутих знань.

Розвиток інформаційно-комп'ютерних технологій, незалежно від теоретичних та світоглядних аспектів, визначає революційний вплив на процес і рівень освіти та наукових досліджень.

Загальна комп'ютеризація, розвиток інтернет-технологій та електронна форма наукових знань сформували новий підхід до знань та специфічні доступи до них. Це, в свою чергу, викликало нову стратегію пошуку наукової інформації та його ефективність.

Виклад основного матеріалу. Наразі бібліотеки перестали вважатися лише установами, які накопичують інформацію в друкованому виді чи то електронних форматах. Ці інституції організують навчальне середовище для створення та доступу до наукових публікацій, вони допомагають охороняти наукову творчість, одночасно дбаючи про поширення наукової інформації через модель відкритого доступу до неї.

Як зазначають сучасні українські педагоги "саме набуття важливих компетенцій може дати людині можливості орієнтуватися у сучасному суспільстві, інформаційному просторі, швидкоплинному розвитку ринку праці, подальшому здобутті освіти" [2, с. 6]. Навчання у ВНЗ визначає провідне місце у цьому процесі такого явища як мобільність знань. Остання передбачає наявність високого рівня освіти, вміння ефективно здійснювати інформаційний пошук наукової інформації тощо.

У зв'язку із постійними змінами, які відбуваються у вищій освіті, зважаючи на впровадження у ВНЗ України положень Болонської Декларації [1], змінюються і вимоги до абітурієнтів та студентів вищих навчальних закладів.

У вищій школі у студентів поступово починають формуватися навички пошуку наукової інформації. Адаже для того, щоб мати результативність у навчанні, потрібно вчитися працювати з інформацією: орієнтуватися в різноманітних наукових, методологічних, науково-методичних, інформаційних потоках, володіти пошуковими системами Інтернет-мережі, мати навички роботи з базами даних та іншими електронними ресурсами. Зрозуміло, що у середній школі учні не мають можливостей розвивати саме такі навички у достатньому обсязі. Це пов'язано із різницею у рівні освітньої підготовки у середній та вищій школах та завданнями, які є визначальними для цих навчальних закладів.

На думку О. Лобач, учні середніх шкіл набувають вмінь формулювати правила своєї діяльності, володіти методами рефлексивного мислення, будувати подальші плани на навчання, вибирати методи пізнання, виконувати теоретичні та експериментальні дослідження, задавати питання, бачити суперечності, формулювати потреби та гіпотези, виявляти закономірності, робити висновки та узагальнення [3, с. 63].

Сучасному студенту для ґрунтовного опанування навчальними дисциплінами необхідно оволодіти методами наукового пізнання та дослідницькими вміннями. Ці методи та вміння включають в себе також навички пошуку необхідної наукової інформації. Такі навички можливо сформувати та розвинути лише за умови постійної практичної діяльності з електронними ресурсами в університетській бібліотеці.

Формування навичок у студентів наукового пошуку починається на ще першому курсі з ознайомлення та пошуку потрібних примірників літератури в електронному каталозі. Електронний каталог бібліотеки є ефективним інструментом пошуку наукової інформації та поєднанням бібліографіної бази даних та набору сервісів для користувачів. Електронний каталог працює в режимі реального часу та містить інформацію про видання в цілому та примірники, наявні в бібліотеці. Такий електронний каталог містить інформацію про більшість видань бібліотеки та виконує ряд функцій: допомагає знайти, замовити потрібні примірники видань, дає доступ до серіальних видань, до електронних ресурсів бібліотеки, дозволяє шукати книги за ключовими словами та іншими пошуковими запитами та таке інше.

В подальшому розвиток навичок інформаційного наукового пошуку продовжується на старших курсах, коли розпочинається написання курсових та освітньо-кваліфікаційних робіт. Студенти відчувають потребу в опрацюванні великої кількості наукових джерел і, відповідно, починають їх шукати та з ними працювати. Це пов'язано із формуванням навичок роботи з науковою, науково-методичною, науково-популярною, художньою літературою, оволодінням знаннями щодо наукової організації праці, підготовкою наукових рефератів, статей, виступів на семінарських заняттях тощо. Для того, щоб із цією метою навчитися працювати з електронними ресурсами потрібно пройти низку семінарів та тренінгів, які ознаяомлюють із різноманіттям таких ресурсів та правилами користування ними. Лише після цього можливим буде говорити про певний рівень формування необхідних навичок ефективного пошуку та використання наукової інформації.

Природничо-наукові дисципліни є надзвичайно важливим у формуванні людини як особистості. Кожна з них містить у собі принципи пояснення довкілля, його внутрішніх законів, виходячи зі свого предметного уявлення про природу. Для того, щоб мати достатню професійну підготовку, потрібно мати відповідні навички для роботи з науковою інформацією. Вміння ефективно шукати таку інформацію є ключем для професійного зростання та вдосконалення майбутніх екологів, біологів, фізиків та хіміків.

Висновки. Аналіз педагогічної, психологічної та філософської літератури дає підстави зробити висновок, що навчання є стратегічним напрямом розвитку світової економічної системи і має здійснюватися протягом усього життя.

Аналіз наукових праць вітчизняних та зарубіжних дослідників дав змогу з'ясувати, що компетентісно-орієнтоване навчання пройшло великий еволюційний шлях від репродуктивної спрямованості до практичної цілеорієнтованої, інноваційної.

Сьогодні спостерігається зміна репродуктивно-функціональної моделі освіти компетентісною. На зміну традиційному підходу прийшов провідний компетентісний підхід, який орієнтований на вироблення вмінь та навичок практичного застосування.

У сучасній вищій школі вміння пошуку наукової інформації починає формуватися у студентів із вміння користуватися електронним каталогом, а продовжується розвиватися навичками у роботі з електронними ресурсами, а саме базами даних, електронними журналами та електронними архівами. Створення електронних архівів - центрів збереження наукової інформації, головною функцією яких є надання вільного доступу до наукової здобутків, називається зеленим шляхом відкритого доступу [4, с. 8].

ЛІТЕРАТУРА

1. Державна національна програма "Освіта" (Україна ХХІ століття) // Освіта. - 1993 - С. 44-46.

2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Під заг. ред. О. В. Овчарук. - К. : К.І.С., 2004. - 112 с.
3. Лобач О. Освіта в епоху нових інформаційних технологій / Олена Лобас // Наукові записки. - Вип. 82 (1). - С. 62-65.
4. Ярошенко Т.О. Зелений шлях відкритого доступу. Репозитарії та їх роль у науковій комунікації: перші двадцять років / Тетяна Ярошенко // Бібліотечний вісник. - 2011. - № 5. - С. 3-10.

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТНЬОГО ДИСТРЕСУ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

*Голубєва М.О., Макаренко О.М.,
Новікова О.Ю., Замкова О.П.*

Актуальність дослідження. Протягом всіх років незалежності України наша освіта змінювалася та вносила свої корективи як в навчальні посібники так і в життя школи. З кожним роком проблема освітнього процесу набуває особливого інтересу з боку держави. Сьогодні одним із головних завдань системи освіти є виховання людини в душі відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших як до вищої індивідуальної й суспільної цінності. Формування високого рівня здоров'я дітей та учнівської молоді в усіх його аспектах - духовному, психічному й фізичному - одна цілей сучасного виховання [7]. Іншими словами, основним завданням сучасної системи освіти є формування високого рівня культури здоров'я школярів. Значну роль у процесі формування здоров'я відіграє вплив стресу на організм дитини та підлітка.

Ступінь розгляду проблеми. Аналіз проблеми перебігу стресу в більшості представлених в роботах зарубіжних вчених (Г. Сельє, Ф. Джонс, Д. Брайта та інші). Окремі аспекти психологічних дистресів розглядали М. Яцула, Н. Белих, І. Сміян, С. Максименко.

Виклад основного матеріалу. Дослідження знаменитого канадського фізіолога Ганса Сельє показали, що відповідна доза стресу може бути навіть корисною, так як відіграє мобілізує та пристосовує людину до відповідних умов. Цей процес може давати відчуття підйому внутрішніх сил [4, с. 58]. Дистрес (distress - англ. - горе, нещастя, нездужання, виснаження, нужда) - руйнівний процес, що дезорганізує поведінку людини, погіршує протікання психофізіологічних функцій. Дистрес частіше стосується тривалого стресу, при якому відбуваються мобілізація й втрата "поверхневих" і "глибинних" адаптаційних ресурсів. Дистрес може переходити в соматичну або психічну хворобу (невроз, психоз) [3, с. 175]. Стрес перетворюється на дистрес під впливом деяких емоційних факторів, наприклад, невдач, незадоволенням життям, невизнання успіхів. Як стверджує Г. Сельє найшкідливішим є стрес, котрий виник в результаті невдач і зруйнованих надій [2, с. 29].

В перші шкільні дні дитина намагається показати себе, свої здібності, проявити весь свій інтелект та зацікавленість у навчанні. Щоб полегшити дитині процес адаптації потрібно ввійти з нею в контакт, зробити так, щоб вона повірила в себе. Учитель повинен якомога більше вживати таких слів як: "Молодець, дуже добре, старайся", - та інші. У такий спосіб підбадьорювати учня. Інакше, замкнувшись в собі та не відчуваючи ніякої підтримки, у дитини може піднятися кров'яний тиск, виникнути серцевий напад, виразка шлунку та дванадцятипалої кишки, різні типи психічних розладів. Коли дитина буде в такому стресовому стані, їй дуже важко буде продуктивно вчитися та бути на рівні з усіма дітьми [10, с. 72].

Бажано у перший шкільний рік знімати стрес у малечі щодня. Навіть якщо школа найкраща і навіть якщо вчительку дитина дуже любить, все одно для кожного першокласника кожен день в школі - стресовий. Допоможуть розслабитися дитині заняття в спортивних клубах, в басейні. Добре допомагає дитині щотижне-